

13. MSRE "Trnovo 2014 - Montenegro"

Autor Tihī

Nedjelja, 06 Ožujak 2016 19:45 - Ažurirano Subota, 26 Ožujak 2016 16:52

Nakon istraživanja iz 1986. i 1987. godine, kada smo na Lovćenu u Njegušima (Crna Gora) preronili jamu u Dubokom dolu na dubini od 365 metara (sifon dubine 12 metara - Lj. Kalinić; T. Kovačević; K. Hornung i P. Đurović), a u Kotoru vрulju Gurđić dubine 51 metar, željeli smo nastaviti naša istraživanja u Crnoj Gori s ciljem da podzemno spojimo ta dva objekta i napravimo prvi speleološki objekt u tadašnjoj državi dublji od tisuću metara.

Nakon dugo vremena i želje da istražujemo područje na samom jugu Dinarida, ove godine uspjeli smo provesti ekspediciju u Crnoj Gori. Ostvarili smo uspješnu suradnju s Ministarstvom održivog razvoja i turizma Crne Gore (MORT), Turističkom organizacijom općine Bar i Mjesnom zajednicom Virpazar. Znali smo da će ekspedicija proći odlično. Za ovogodišnju ekspediciju odabrali smo područje oko mjesta Trnova koje pripada području "Stare Crne Gore" – Crmnice – najbogatijem kraju Crne Gore, ne samo po kulturi i rodnom tlu, već je priroda ovdje iznjedrlila svu svoju ljepotu geomorfoloških fenomena – posebice špilja i jama. To je bio i jedan od razloga održavanja opsežne ekspedicije urpavo u Trnovu.

Uz dobro postavljene ciljeve istraživanja i sistematsku organizaciju Dinarida - Društva za istraživanja i snimanja krških fenomena (DDISKF) iz Zagreba u suradnji s Društvom visokogoraca Crne Gore iz Podgorice te speleolozima iz Mađarske, BiH, Nizozemske i Srbije, Ekspedicija je održana 4. - 20. srpnja 2014. (dio ekipe je ostao do 31. srpnja). U istraživanjima je ukupno sudjelovalo 30 speleologa i speleo-ronioca. Voditelj je bio Tihomir Kovačević Tihī (DDISKF) dok je voditelj speleoloških i speleoroničkih istraživanja bio Alan Kovačević (DDISKF). Na čelu biospeleološke ekipe bio je Miloš Pavičević iz Biospeleološkog društva Crne Gore...

Istraživanja su vršena na nekoliko lokacija: sustav Grbočica-Babatuša-Spila u Trnovu i nekoliko manjih objekata na Sutormanu i Skadarskom jezeru. Spomenut ćemo najvažnije rezultate MSRE Trnovo 2014 - Montenegro:

- istraženo je 3000 metara špiljskih i jamskih kanala (topografski je snimljeno oko dva kilometra);
- prikupljen je biospeleološki materijal u svim istraživanim objektima;
- snimljeno je preko 1000 fotografija i dvadesetak sati videozapisa profesionalnim kamerama, a snimanja su vršena i iz zraka. Materijal će se upotrijebiti u nizu propagandnih materijala te u dokumentarnom filmu o ovom području kao speleološkom eldoradu i selu sa srednjovjekovnom i nedirnutom arhitekturom.

Samo ovogodišnji rezultati svih, a posebno speleoloških istraživanja, ukazali su na iznimne estetske vrijednosti postojećeg terena, ali i na činjenicu da je riječ o značajnom paleontološkom i biospeleološkom lokalitetu. Kada se promotre i ostali geomorfološki krški fenomeni, kao i stara arhitektura crnogorskoga sela na okolnom terenu, ukazuje se velika vrijednost cijelokupnog prirodno-kulturnog ambijenta. U tom smislu, ovogodišnja istraživanja i snimanja provedena u sklopu Ekspedicije uz podršku MORT-a Crne Gore bit će veliki doprinos prvenstveno kvalitetnoj valorizaciji i zaštiti ovog područja, kao i njegovoj turističkoj prezentaciji u budućnosti, najvjerojatnije kroz novi turistički proizvod.

Za realizaciju aktivnosti u pripremnom razdoblju posebna zahvala:

- Ambasadi Crne Gore u Hrvatskoj na prvim kontaktima u organizaciji sa službenim institucijama u Crnoj Gori
- Posshell d.o.o. iz Jastrebarskoga i Udrudi Crnogoraca i prijatelja Crne Gore Montenegro na finansijskoj pomoći

Za realizaciju aktivnosti tijekom Ekspedicije zahvaljujemo:

- MORT-u CG, TOO Bar i direktorici Nedi Ivanović
- Milanu Radoviću generalnom sekretaru Društva visokogoraca Crne Gore
- Mjesnoj zajednici Virpazar i predsjedniku Đuru Markoviću
- Jami Baredine - Silviju Legoviću
- Jeleni i Veljku Peroviću na ustupanju stare kuće kao baze i vrtače za tabor
- posebno Pavlu Pećurici i Branku Peroviću koji su i sudjelovali u radu ekspedicije
- poduzeću Robić d.o.o.
- poduzeću Ledo – Crna Gora
- poduzeću Franck
- Nikšićkoj pivovari na simboličnoj pomoći

Nadalje, zahvaljujemo:

- Radovanu Vukasoviću-Raši (Ugostiteljski objekt Pjesačac iz Virpazara)
- Vasiliju Vukosavović i Branku Vukmanoviću iz Čanja na smještaju i upoznavanju s ostalim prirodnim ljepotama Crne Gore
- guslaru Mišu Đukanović iz Gađa, koji nam je omogućio da čujemo autentične zvukove

13. MSRE "Trnovo 2014 - Montenegro"

Autor Tihi

Nedjelja, 06 Ožujak 2016 19:45 - Ažurirano Subota, 26 Ožujak 2016 16:52

---

ovog kraja

Tekst: Tihi

Fotografije: Gordan Polić, Damir Zurub i Darko Višek

13. MSRE "Trnovo 2014 - Montenegro"

Autor Tih

Nedjelja, 06 Ožujak 2016 19:45 - Ažurirano Subota, 26 Ožujak 2016 16:52
